

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH W KLASIE V Z GEOGRAFII

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń	wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH				
MAPA POLSKI				
• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy, wysokość względna i bezwzględna</i> • wymienia elementy mapy • odczytuje wysokość bezwzględną na mapie poziomicowej • podaje barwy stosowane na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta	• odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta	• rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie	• dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje formy terenu na mapach poziomicowych i hipsometrycznych • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski	• posługuje się planem miasta w terenie • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
KRAJOBRAZY POLSKI				
• wyjaśnia znaczenie terminu krajobraz, wymienia jego składniki • wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy • wymienia pasy rzeźby terenu Polski • wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego (Pobrzeże Słowińskie) • wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim • wymienia po jednym przykładzie	• wyjaśnia różnicę między krajobrazem naturalnym a kulturowym • określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego, krajobrazu pojezierzy, nizin, wyżyn, gór wysokich na podstawie ilustracji • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego, Niziny	• charakteryzuje pasy rzeźby terenu • opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim i zajęcia mieszkańców • przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy	• dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania • porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach • wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne • opisuje obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy • prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły • przygotowuje prezentację multimedialną na temat wybranej krainy geograficznej z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego

rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego • wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie, pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką, pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską, Wyżynę Lubelską • odczytuje z mapy nazwy jezior na Poj. Mazurskim • wskazuje na mapie rzeki przecinające Niz. Mazowiecką • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy, na Wyż. Krakowsko-Częstochowskiej • określa położenie Warszawy na mapie Polski • wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy • wskazuje na mapie największe miasta na Niz. Mazowieckiej, Wyż. Śląskiej • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • określa na podstawie mapy położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach polskich wyżyn • określa na podstawie mapy położenie Tatr • wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie	Mazowieckiej, Tatr • opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej • omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji • wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • omawia cechy pogody w górach	• omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej • przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy • omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej • charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach • omawia zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala	Wybrzeża Słowińskiego, Niz. Mazowieckiej i Wyż. Lubelskiej • wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim • opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy • omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki i Szlaku Orlich Gniazd • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka • opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej • przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr	• planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie • analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyż. Lubelskiej • przedstawia historię zamków na Szlaku Orlich Gniazd • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

LĄDY I OCEANY

• wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i południk 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe • wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje je na globusie i mapie • wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych	• wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie • porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów • wskazuje na mapie akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych	• podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw F. Magellana i K. Kolumba	• określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcze od XVII w. do XX w.	• oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
---	--	---	---	--

KRAJOBRAZY ŚWIATA

• wyjaśnia znaczenie terminów: pogoda, klimat • wymienia składniki pogody • wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi • wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi • wskazuje na mapie wilgotne lasy równikowe oraz lasy liściaste i mieszane strefy umiarkowanej • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje je na ilustracji • rozpoznaje rośliny i zwierzęta lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • wyjaśnia znaczenie terminów: sawanna, step, pustynia • wskazuje na mapie strefy sawann, stepów, pustyni gorących i lodowych • wymienia gatunki roślin i zwierząt sawann i stepów, pustyni gorących i pustyni lodowych • wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej • wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: tajga, tundra, wieloletnia zmarzlina • wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry • rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry	• wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje dane z klimatogramu • wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej • omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: preria, pampa • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów • opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących oraz pustyni lodowych • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • wskazuje na mapie położenie Himalajów i innych najwyższych łańcuchów górskich • wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt	• wskazuje na mapie obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyni gorących • omawia cechy krajobrazu Śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazów tajgi i tundry • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach	• przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza • oblicza amplitudę powietrza • oblicza roczną sumę opadów • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych, lasów liściastych i mieszanych, strefy śródziemnomorskiej oraz pustyni gorących i pustyni lodowych • porównuje cechy krajobrazów sawann i stepów • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach	• tworzy plakat dotyczący cech charakterystycznych wybranego państwa leżącego w basenie Morza Śródziemnego • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych • porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
---	--	---	---	--